

ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘති සඳහා පූර්ව පහසුකම් සැකසීමේ ව්‍යාපෘතියේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර 2017 ඔක්තෝබර් 28 දින එළඹි අංක 3425 එස්ආර්අයි (එස්එල්) දරණ ණය ගිවිසුමේ වගන්තියෙහි සඳහන් විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා ව්‍යාපෘති කාලය

ණය ගිවිසුමට අනුව, එවකට වරාය සහ මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය, වර්තමානයේ ප්‍රවාහන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතයන්‍යතනය වන අතර මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතයන්‍යතනය වේ. ශක්‍යතා අධ්‍යයනය, විස්තරාත්මක සැලසුම් සහ ප්‍රසම්පාදන ලේඛන පිළියෙල කිරීම සහ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භක අදියර තුළදී ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහාය ලබා දීම මඟින් මාර්ග, දුම්රිය හා වරාය යන උප අංශවල ප්‍රමුඛතා ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිවල ආරම්භක කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ. ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් මාර්ග, දුම්රිය සහ වරාය යන සංරචක තුනක් (03) යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. ණය ගිවිසුමට අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 1,697.48 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 11.34 ක් වන අතර ඉන් රු. මිලියන 1496.90 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 10 ක් සැපයීමට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව එකඟ වී තිබුණි. ඉතිරි වටිනාකම වූ රු. මිලියන 200.58 ක් ශ්‍රී ලංකා රජයේ අරමුදල් සැපයීමට නියමිතය. ව්‍යාපෘතිය එහි කටයුතු 2017 ජනවාරි 28 දින ආරම්භ කරන ලද අතර, 2023 ජුනි 30 දින වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය.

1.3 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වගණනය කළ මතය යන කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණුවල බලපෑම හැර 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘති සඳහා පූර්ව පහසුකම් සැකසීමේ ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මුදල් ප්‍රවාහය ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතිය යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානාධිකාරයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහඟුරුමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මත ඟුරුමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

අංකය	ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු / විගණන නිරීක්ෂණය	මුදල රු.මිලියන	කළමනාකරණයේ ප්‍රතිචාරය	විගණකගේ නිර්දේශය
(අ)	කොන්ක්‍රීට් කණුමත දිවෙන මාර්ග ව්‍යාපෘති යටතේ උපදේශන කටයුතු තුනක් අවසන් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් ඒවා නිවැරදිව සටහන් කිරීමකින් තොරව ව්‍යාපෘතියේ කෙරිගෙන යන වැඩ (WIP) ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී සටහන් කර තිබුණි.	361.53	ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘති මූලික පහසුකම් සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, සියලු වත්කම් මා.සංආ. වෙත මාරු කරනු ලැබේ.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි කෙරිගෙන යන වැඩ වටිනාකම පෙන්විය යුතු බව.
(ආ)	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 03 හි 48 වැනි වගන්තියට අනුව, පූර්ව කාලීන දෝෂයක් පූර්ව කාලයට බලපාන පරිදි (retrospective) නිවැරදි කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ පෙර වර්ෂවලට අදාළ රු. මිලියන 22.6 ක වාර්තා නොකළ පොලී ගාස්තුව ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණි.	22.6	එය 2023 මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් නිවැරදි කරනු ඇත.	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුගත විය යුතු බව.

3. භෞතික කාර්ය සාධනය

3.1 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ) 2020 ජූලි 14 දින වන විට “International PPP Procurement Consultant” ගේ උපදේශන කටයුතුවල ප්‍රගතිය සියයට 100 ක් අපේක්ෂා කළද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා එහි භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 72 ක්ව පැවතුණි.	මෙම වසරේ අතුරුගිරිය කොන්ක්‍රීට් කණු මතින් ඉදිවන මාර්ග ව්‍යාපෘතිය අත්හැරදැමීම හේතුවෙන් International PPP Procurement Consultant” ට පැවරුම සම්පූර්ණ කිරීමට නොහැකි විය.	ප්‍රමාදයන් ආවරණය කරගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර උපදේශන කටයුතු නියමිත වේලාවට අවසන් කිරීම සහතික කළ යුතු බව.
(ආ) උපදේශන කටයුතු හතරකට අදාළ උපදේශන වාර්තා තුනක් මෙම වාර්තාව නිකුත් කරන දිනය තෙක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට ලබාදී නොතිබුණි. තවද, පරීක්ෂණ වාර්තාව, සංකල්ප වාර්තාව, කෙටුම්පත් වාර්තාව, මූල්‍ය වාර්තාව සහ අවසන් වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම සහ සමාලෝචනය කිරීම පිළිබඳ විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. එබැවින් අනෙකුත් උපදේශන කටයුතු තුනෙහි ප්‍රගතිය විගණනයේදී තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.	භාරදීමේ ක්‍රියාවලිය අවසන් වූ විභාම ලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	උපදේශන වාර්තා විගණනයට ලබාදීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

3.2 උන උපයෝජන වත්කම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
<p>(අ) ව්‍යාපෘති පරිපාලන අත්පොතට අනුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් මාර්ග සංරචකය සඳහා එ.ජ.ඩො. මිලියන 10 ක මුදලක් ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට එ.ජ.ඩො. මිලියන 2.58 ක් පමණක් උපයෝජනය කර තිබුණි. යෝජිත අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක නොකිරීම සහ උපදේශන කටයුතු නිම නොකිරීම එම දුර්වල අරමුදල් ප්‍රයෝජනයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.</p>	<p>අතුරුගිරිය ගුවන් මාර්ග ව්‍යාපෘතිය මෙම වසරේ අත්හැර දැමීම හේතුවෙන් ඒක පුද්ගල උපදේශන ආයතනයක් (PPP Procurement Consultant) වන වෙත අදාළ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු අවසන් කිරීමට නොහැකි විය.</p>	<p>ණය මුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිතා කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) ව්‍යාපෘතිය සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ රජයේ මුදල් සංරචකය යටතේ වෙන් කළ රු. මිලියන 40 ක වූවද එය ප්‍රතිපාදන ව්‍යාපෘතිය මගින් උපයෝජනය කර නොතිබුණි.</p>	<p>මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම පිළිනොගැනීම හේතුවෙන්, සැලසුම් කළ පරිදි රජයේ දායක අරමුදල්වලින් දරන වියදම් අවශ්‍ය නොවුණි.</p>	<p>රජයේ දායක අරමුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිතා කළ යුතුය.</p>